

# AB MÜKTESEBATINI ÜSTLENEBİLME KAPASİTESİ, 2002 İLERLEME RAPORU VE STRATEJİ BELGESİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ / TARIMSAL-KIRSAL MEVZUAT VE KURUMSAL YAPILAR

ALİ URKAN •

## I. AB Müktesebatını Üstlenebilme Kapasitesi

Ülkemizde daha çok siyasi kriterler olarak bilinen “Kopenhag Kriterleri”, AB’ye üye olma konumunda bulunan her ülke için üye olma koşullarını içermektedir. Kopenhag Kriterleri 3 başlık altında toplanabilir:

- Siyasi kriterler,
- Ekonomik kriterler,
- Üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme kapasitesi.

Üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme kapasitesi ise;

- AB müktesebatını üstlenebilme kapasitesi ve,
- Benimsenen müktesebatın uygulamaya geçirilmesi için idari kapasitenin oluşturulması, kurumsal değişikliklerin gerçekleştirilmesi

olarak ikiye ayrılabilir.

AB hukuk sistemi külliyatına verilen isim, AB müktesebatı olarak tanımlanabilir. AB Müktesebatı, AB bütünleşme sürecinde ortaya çıkan ilke ve değerler sistemidir.

### AB Müktesebatı ve İdari Kapasite

*AB Müktesebatı:*

AB Hukuku ve Avrupa bütünleşme süreci boyunca oluşturulmuş ilke ve değerler sistemidir. Esas itibarıyla aşağıdaki prensipler üzerine bina edilmiştir:

- Şeffaflık,
- Vatandaşlara karşı sorumluluk ve hesap verme yükümlülüğü,
- Katılımcılık,
- Devletin rolünde değişim (üretici devlet yerine, düzenleyici ve denetleyici devlet).

### *İdari Kapasite:*

AB müktesebatının uygulanması için uygulaması gerekli kurumsal değişikliklerin genel bir değerlendirmesi olarak ifade edilebilir. Örneğin:

- Enerji ve telekomünikasyon gibi stratejik ve mali boyut açısından önemli ve daha önce devlet tekelinde bulunan sektörlerde özerk, düzenleyici otoriteler kurularak bu sektörler özelleştirildikten sonra serbest piyasa ilkelerinin çalışmasını sağlamak,
- Kamu ihaleleri ve devlet yardımları gibi önemli politika alanlarında özerk ve tarafsız denetim kurulları oluşturularak kamuoyu denetiminin sağlanması.

AB mevzuatı ise, birincil ve ikincil mevzuat olarak tasnif edilebilir.

Birincil mevzuat, AT/AB'yi kuran anlaşmalar ve bu anlaşmalarda yapılan değişiklikleri içermektedir. Bunların başlıcaları:

- Roma Anlaşması,
- Avrupa Tek Senedi,
- Maastricht Anlaşması,
- Amsterdam Anlaşması ve
- Uygulamaya geçildiğinde Nice Anlaşması'dır.

Diğer taraftan, AB ile üye ülkelerin imzaladıkları katılım anlaşmaları ile AB'nin üçüncü ülkelerle yaptığı anlaşmalarda birinci mevzuat kapsamındadır.

İkincil mevzuat aşağıda özetlenmiştir:

- AB Adalet Divanı kararları: Bu kararlar içtihat niteliğindedir. Örneğin, rekabet konusunda Adalet Divanı Kararlarının uygulamada önemli bir yeri vardır.
- AB Bakanlar Konseyinin kabul ederek yayımladığı metinler.
- Tüzükler: Tüzüklerin üye ülkeler tarafından olduğu gibi uygulanan hukuki metinlerdir.
- Direktifler: Özü itibarıyla iç mevzuata dahil edilmesi gereken hukuki metinlerdir.
- Kararlar: Ülke ya da kişilere yöneliktir.
- Tavsiye kararları: Yaptırımı yoktur.

Bu bilgilerden sonra, konu başlıklarından biri olan AB müktesebatını üstlenebilme kapasitesine dönmek istiyorum. AB'ye aday bir ülkenin tam üye olabilmesi için 29 başlık altında tasnif edilen AB müktesebatının üstlenmesi her bir müktesebat başlığı altında müzakereleri sonuçlandırması gerekmektedir. Tabiatıyla, tarım aday ülkeler tarafından en son sonuçlandırılabilen müzakere sahası olmaktadır.

29 bölüm altında toplanan AB müktesebat başlıkları şunlardır.

1. Malların Serbest Dolaşımı
2. Kişilerin Serbest Dolaşımı
3. Hizmetlerin Serbest Dolaşımı
4. Sermayenin Serbest Dolaşımı
5. Şirketler Hukuku
6. Rekabet ve Devlet Yardımları
7. Ortak Tarım Politikası
8. Ortak Balıkçılık Politikası
9. Ortak Taşımacılık Politikası
10. Vergilendirme
11. Ekonomik ve Parasal Birlik
12. İstatistik
13. Sosyal Politika ve İstihdam
14. Enerji
15. Sanayi Politikaları
16. Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ'ler)
17. Bilim ve Araştırma
18. Eğitim, Staj ve Gençlik
19. Telekomünikasyon
20. Kültür ve Görsel-İşitsel Politikalar
21. Bölgesel Politika
22. Çevre
23. Tüketicinin Korunması ve Sağlık
24. Adalet ve İçişleri
25. Gümrük Birliği
26. Dış İlişkiler
27. Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası
28. Mali Kontrol
29. Mali ve Bütçesel İşler

Söz konusu mevzuat uyum çalışmaları Genel Sekreterliğimiz koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları, akademisyenler ve sivil toplum örgütlerinden oluşan 9 alt komite ve bu alt komitelerin altında ihtiyaca göre oluşturulan çalışma grupları marifetiyle yürütülmektedir.

Tarım Balıkçılık Alt Komitesi söz konusu 9 alt komiteden biri olup,

- Hayvan Sağlığı
- Hayvan Kimlik Sistemi
- Bitki Sağlığı
- Gıda Kontrol
- Arazi ve Çiftçi Kayıt Sistemi
- Ortak Piyasa Düzenleri
- Başlıca Sistemler, Kırsal Kalkınma ve Ormancılık, ve
- Balıkçılık

olmak üzere 8 çalışma grubu ve 23 alt çalışma grubundan oluşmaktadır. Ortak Piyasa Düzenleri Çalışma Grubu ise 32 ürün ve ürün grubu bazında çalışmalarını sürdürmektedir.

İkinci konu başlığım olan “2002 yılı ilerleme Raporu ve Strateji Belgesi”ne değinmek istiyorum.

## **II. 2002 yılı ilerleme Raporu ve Strateji Belgesi**

Bilindiği üzere, 2002 İlerleme Raporu 9 Ekim 2002 tarihinde yayımlanmıştır. İlerleme Raporları, esas itibariyle aday ülkelerin Katılım Ortaklığı Belgesi ile bu meyanda hazırladıkları Ulusal Programlarında yer alan hususların AB Komisyonu tarafından irdelenmesini içermektedir. Bu raporlarda, yalnız aday ülke tarafından gerçekleştirilen hususlara yer verilir.

Siyasi Kriterler ile Adalet ve İçişleri, Ekonomik Kriterler ve AB Müktesebatına Uyum bölümlerinden oluşan İlerleme Raporunda yer alan hususlar ile bu hususları irdeleyen toplam 60 sayfalık iki ayrı dokümanı dağıtmayı ve zaman darlığı nedeniyle yalnız tarım konusunda 2002 İlerleme Raporunda yer alan hususlara değinmenin uygun olacağını düşünüyorum.

KONU BAŞLIĞI	İLERLEME RAPORUNDAKİ TESPİTLER	GENEL SEKRETERLİK DEĞERLENDİRMESİ
<p><b>Tarım</b></p>	<p><b>Genel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Genel olarak, tarım, ormancılık ve kırsal kalkınma politikalarına ilişkin AB müktesebatına uyum bakımından sınırlı bir ilerleme kaydedildiği tespitinde bulunmaktadır.</li> <li>• Tarım, ormancılık ve kırsal kalkınmadan sorumlu kurumların sayısı, teşkilat yapılarının karmaşıklığı ve taşra teşkilatların farklı coğrafik kapsamalarının olmasına dikkat çekilmektedir. Ayrıca, sorumlulukların dağınıklığı ve farklı kuruluşlar arasında paylaşılması ve dağınık bir yapı arz ettiği vurgulanmaktadır. Bu durumun, ortak tarım politikası ve kırsal kalkınma politikalarının tanımlanması ve uygulanmasını zorlaştırdığı belirtilerek, bu kurumların daha etkin bir konuma kavuşturulması açısından kademeli olarak yeniden yapılandırılması gerektiği belirtilmektedir.</li> <li>• Raporun sonuç bölümünde, Türkiye'nin arazi ve sığır türü hayvanların kayıtlarına başladığı belirtilmektedir.</li> <li>• Türkiye'nin uygun idari yapıların oluşturulması da dahil olmak üzere, Topluluğun veterinerlik ve bitki sağlığı mevzuatına uyum çalışmalarını hızlandırması gerektiği belirtilmektedir.</li> <li>• Raporun değişik bölümlerinde tarımsal ürünlerin ticaretinde karşılaşılan bazı sorunların aşılamadığı, Türkiye'nin Gümrük Birliğine ilişkin taahhütlerini yerine getirmediği, ithalat lisansları ve çok katı kurallardan kaynaklanan sorunların yaşandığında dikkat çekilmek suretiyle, tarım ürünleri ticaretinin <u>karşılıklı</u> olarak geliştirilebileceğine değinilmektedir.</li> </ul>	<p><b>Genel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Raporun sonuç bölümünde, Türkiye'nin arazi ve sığır türü hayvanların kayıtlarına başladığı belirtilmektedir. Ancak Türkiye'deki tapu kayıt sisteminin yüzyılı aşkın bir geçmişi bulunmaktadır. Halihazırda bu konuda sürdürülen çalışmalar arazi sisteminin AB normları bazında güncelleştirilmesini hedeflemektedir. Sığır türü hayvanların kayıt işlemleri ise nihai aşamaya gelmiştir. Bu bağlamda sonuç bölümündeki konuya ilişkin ifadeler durumu tespit etmekten uzakta kalmakta ve Tarım bölümünün içinde yer alan bilgilerle çalışmaktadır.</li> <li>• Tarım ürünleri ticaretinin <u>karşılıklı</u> olarak geliştirilebileceğine değinilmektedir. Türkiye ile AB arasında sanayi ürünlerindeki ticaret, AB lehine büyük meblağlarda fazlalık vermektedir. Buna karşın, tarım ürünleri ticaretinde Türkiye'nin 2001 yılı itibarıyla 1,5 milyar EURO'ya yakın fazlalığı bulunmaktadır. Avrupa Birliği kendi bakımından Türkiye'deki pazara giriş imkanlarını iyileştirmek istemektedir. Avrupa Birliğinin bu talebine bu aşamada olumlu bir cevap verilebilmesi için öncelikle Türkiye'nin de diğer aday ülkelerin kullanımına sunulmuş olan SAPARD yardım Fonundan yararlandırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.</li> </ul>

KONU BAŞLIĞI	İLERLEME RAPORUNDAKİ TESPİTLER	GENEL SEKRETERLİK DEĞERLENDİRMESİ
	<p><b>Ortak Piyasa Düzenleri</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2000 yılında başlanan tarımsal politika reformu uygulamalarına devam edildiği, bunun sonucu olarak, fiyatlarda önemli dalgalanmalara yol açan tarımsal destek sisteminin büyük oranda ortadan kaldırıldığı, tütün ve şeker fiyatlarının devletin satın alma kuruluşları yerine serbest piyasa koşulları altında belirlendiği belirtilmektedir.</li> <li>• Yeni Tütün Kanunu, bir açık artırma sisteminin ve üreticiler ile alıcılar arasında münferit satın alım sözleşmeleri getirmesi bakımından doğru yönde bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, ithalata ilişkin tekelleri kontrol ve tütün ürünlerinin pazara girişine ilişkin hükümler, Gümrük Birliği hükümleri ile uyumsuz bulunmaktadır. Ayrıca, bu belirtilen düzenlemelerin dışında tütün konusunda herhangi bir ilerleme olmadığı tespitinde bulunmaktadır.</li> <li>• Yeni Şeker Kanunu ile ilgili olarak, Topluluğun bu konudaki ortak piyasa düzenlemeleri ile bazı benzerlikler taşıdığı belirtilmiştir.</li> <li>• Ekilebilir ürünler ve hayvansal ürünlere ilişkin ortak piyasa düzenlemeleri konusunda bir ilerleme kaydedilmediği belirtilmektedir.</li> <li>• Genel Değerlendirmede, Türkiye'nin ortak piyasa düzenlerini oluşturulması için gerekli yasal dayanak ve uygulama mekanizmalarını benimsemesi teşvik edilmektedir. Ayrıca Türkiye, tarımsal piyasaların etkin biçimde izlenmesi de dahil üzere etkin ve uygun idari yapıların oluşturulmasına yönelik çalışmalarında desteklenmektedir.</li> </ul> <p><b>Yatay Konular</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hükümet ulusal ölçekte bir çiftçi ve arazi kayıt sistemi uygulamaktadır. Kırsal alanlardaki kadastro çalışmaları devam etmektedir. Tarım arazilerinin parçalanmasını önlemeye yönelik olarak miras kurallarında değişiklik yapan bir kanun çıkarılmıştır.</li> <li>• Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu (EAGGF), Bütünleştirilmiş İdare ve Kontrol Sistemi (IACS), Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (FADN) gibi temel mekanizmalar ile korunmuş coğrafik işaretler, menşe tayini ve özel nitelikli belgeler gibi kalite politikasına ilişkin konularda bir ilerleme kaydedilmemiştir.</li> <li>• Hükümetin arazi çiftçi kayıt sisteminin tamamlanması ve bütünleştirilmiş idare ve kontrol sisteminin anahtar unsurlarının oluşturulmasına yönelik</li> </ul>	<p><b>Ortak Piyasa Düzenleri</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tespitler mevcut durumu yansıtmaktadır.</li> </ul> <p><b>Yatay Konular</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tarım arazilerinin parçalanmasını önlemeye yönelik olarak miras kurallarında değişiklik yapan bir kanun çıkarıldığı ifade edilmektedir. Ancak, tespitite atıfta bulunulan 4721 sayılı Medeni Kanunun mirasa ilişkin maddeleri esas itibarı ile ekonomik tarımsal işletmelerin bölünmemesi konusunda bir takım düzenlemeler yapmakta ise de, bu yönde zorunluluk içermemektedir. Ayrıca terekedeki tarımsal işletmenin bölünmemesi yönünde talep olması</li> </ul>

KONU BAŞLIĞI	İLERLEME RAPORUNDAKİ TESPİTLER	GENEL SEKRETERLİK DEĞERLENDİRMESİ
	<p>çalışmalara odaklanmalıdır. Ayrıca, Türkiye Topuluğun Organik Tarım Sisteminin benimsenmesine yönelik olumlu çalışmalarına devam etmelidir.</p> <p><b>Kırsal Kalkınma ve Ormancılık</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Bu alanda hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir.</li> <li>Kırsal kalkınma konusunda Türkiye, Topuluk mevzuatını değerlendirme çalışmalarını tamamlama ve tarımsal ve kırsal sektörlerin yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesini destekleyecek uygun idari yapılar ile kapsamlı bir kırsal kalkınma stratejisini geliştirme konusundaki çalışmalarına devam etmelidir.</li> </ul> <p><b>Veterinerlik Sektörü</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Sığır türü hayvanların kayıt çalışmaları devam etmektedir. 4.5 milyon hayvan küpelenerak kaydedilmiş, 3 milyon hayvan ile 400 bin hayvancılık işletmesi ise veri tabanına girilmiştir. Bu konudaki mevzuat AB mevzuatına uyum açısından gözden geçirilmektedir.</li> <li>Veterinerlik sektöründe, hayvan hastalıkları ciddi bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Ancak, yetkili merci hayvan hastalıkları ve sağlığının kontrolünü güçlendirmek üzere çabalarını sürdürmektedir.</li> </ul>	<p>durumunda uygulanacağından, AB tespitinin son bölümü mevcut durumu tam olarak yansıtmamaktadır.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Topuluğun Organik Tarım Sistemine uyum sağlanmasına yönelik olarak, 11 Temmuz 2002 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Organik Tarım Yönetmeliği, önemli bir adımdır. Söz konusu Yönetmelik Topuluk Organik Tarım Mevzuatı ile büyük ölçüde uyumlu olup, temel Organik Tarım Tüzüğünde yapılan tüm değişiklikleri de içermektedir.</li> </ul> <p><b>Kırsal Kalkınma ve Ormancılık</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tespit mevcut durumu yansıtmaktadır.</li> </ul> <p><b>Veterinerlik Sektörü</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tespitte yer alan rakamlar Temmuz 2002 itibarı ile geçerli olan verileri yansıtmaktadır. Eylül 2002 itibarı ile geçerli olan verilere göre, şu ana kadar 7 milyon hayvan küpelanmış, 4 milyon sığır ve 740 bin hayvancılık işletmesi veri tabanına kaydedilmiştir. Ayrıca,</li> </ul>

KONU BAŞLIĞI	İLERLEME RAPORUNDAKİ TESPİTLER	GENEL SEKRETERLİK DEĞERLENDİRMESİ
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hayvan refahı ve hayvansal atıkların arıtımı konularında bir ilerleme kaydedilmemiştir.</li> <li>• Türkiye veterinerlik alanında Topluluk mevzuatını benimseme çalışmalarının başındadır ve Topluluk müktesebatı ile uyum sağlamak için hazırlık çalışmalarını hızlandırmalıdır. Bu konuda bir çerçeve kanunun hızlı bir biçimde benimsenmesi uygun bir adım olacaktır.</li> <li>• Türkiye'deki veteriner sınır kontrol noktalarının ve sınır kontrolünün Topluluk müktesebatına uyumlu biçimde işlemesi için tesis ve ekipman açısından modernize edilmesi ve yeterli sayıdaki yetişmiş veteriner, teknisyen ve yardımcı personel ile güçlendirilmesi gerekmektedir.</li> </ul> <p><b>Bitki Sağlığı Sektörü</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bitki hastalıklarının durumunda herhangi bir değişiklik mevcut değildir. Ayrıca, bitki sağlığı (zararlı organizmalar), pestisitler ve bitki hijyeni alanlarında Türk mevzuatının Topluluk müktesebatına uyumunda sınırlı bir ilerleme kaydedilmiştir.</li> <li>• Bu sektörde zararlı organizmalar, pestisitler ve bitki çeşitlerinin korunmasına ilişkin halihazırda bekleyen mevzuatın kabul edilme işlemlerinin hızlandırılması sevindirici bir gelişme olacaktır.</li> <li>• Bitki pasaport sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmaların başlatılması gerekmektedir.</li> <li>• Hastalıkların izlenmesi ve kontrolüne yönelik mevcut ve yeni mevzuatın uygulanması için idari kapasitenin ve bitki koruma ürünleri kalıntı izleme ve kontrolüne yönelik laboratuvar kapasitesinin iyileştirilmesi yararlı olacaktır. Bu bağlamda Türkiye'nin, tarımsal ürünler için belirlenmiş en önemli sınır kontrol noktaları içindeki mevcut bitki sağlığı laboratuvarlarını yeniden donatması veya yeni laboratuvarlar kurması yararlı olacaktır.</li> </ul>	<p>tespitte sözü edilen gözden geçirme tamamlanmış ve Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği 28 Temmuz 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.</p> <p><b>Bitki Sağlığı Sektörü</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tespit mevcut durumu yansıtmaktadır. 2002 yılı AB Mali Yardımı kapsamında sınır kontrol noktaları içindeki mevcut bitki sağlığı laboratuvarlarının yeniden donatılması veya yeni laboratuvarların kurulması, patates test kapasitesinin artırılması ile bitki koruma ürünlerinin kalıntılarının izlenmesi ve kontrolüne yönelik olarak laboratuvarların güçlendirilmesi çalışmaları gerçekleştirilecektir.</li> </ul>



KONU BAŞLIĞI	İLERLEME RAPORUNDAKİ TESPİTLER	GENEL SEKRETERLİK DEĞERLENDİRMESİ
	<p><b>Gıda Güvenliği</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Gıda güvenliği konusunda belli sayıda uygulama mevzuatının benimsenmiştir ve gıda güvenliğinin kontrolünde bir miktar ilerleme kaydedilmiştir. Fındık, fıstık ve kuru incirdeki aflatoksinle mücadele konusunda bir eylem planının benimsenmiş olup, bu konuda eğitim çalışmaları sürdürülmektedir.</li> <li>Türkiye'nin Gıda Güvenliği kontrolleri daha da güçlendirilmelidir. Mevcut kontrol usulleri, gıdaların AB müktesebatında belirtilen gıda güvenliği standartları ile uyumunu belirlemede yetersizdir. Bu bağlamda, görevliler daha fazla eğitilmeli, örnekleme ve test usulleri uyumlaştırılmalı ve standardizasyona gidilmelidir.</li> <li>Türkiye'nin, ilgili Topluluk mevzuatı temelinde tarımsal-gıda işletmelerinin iyileştirilmesine yönelik bir ulusal plan oluşturulması büyük önem arz etmektedir.</li> <li>Türkiye'nin Topluluk müktesebatına tam uyumu gerçekleştirme ve özellikle HACCP ve GMP kontrollerine ilişkin mevzuatı bir an önce benimseme konusundaki çabaları devam etmelidir.</li> </ul>	<p><b>Gıda Güvenliği</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tarımsal gıda işletmelerinin iyileştirilmesi hususu Katılım Ortaklığı Belgesinin orta vadeli öncelikleri arasında yer almış olup, bu konu için Komisyon ilk defa bir Ulusal Plan hazırlanması önerisinde bulunmaktadır.</li> </ul>
<p><b>Balıkçılık</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kaynak yönetimi, denetim ve kontrol, yapısal tedbirler, pazar politikası, devlet yardımları ve uluslararası balıkçılık anlaşmaları konusunda herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.</li> <li>Filo kayıtları konusunda, 2001 yılında başlatılan pilot tekne kayıt sisteminin uygulanması çalışmalarına devam edilmekte olup, balıkçı ve tekne lisanslarının veri tabanına kaydedilmesi tamamlanmıştır. Tekne lisansları, Avrupa Komisyonu kayıtlarının istatistiki amaçları için kullanılabilir ancak sistem Avrupa Birliği koşullarıyla uyumlu değildir.</li> <li>Türkiye, denetim ve kontrol organlarının reforma tabi tutulması ve eğitim, insan ve ekipman kaynaklarının iyileştirilmesi yönündeki çabalarını hızlandırmalıdır.</li> <li>Türkiye, filo kayıt sisteminin modernizasyonu, yetiştirici kuruluşları ve bu alandaki Topluluk müktesebatına uyum konusunda daha fazla çaba göstermelidir.</li> <li>İdari, denetim ve kontrol sistemlerinin iyileştirilmesi ve hazırlık çalışmalarının tamamlanabilmesi için daha fazla kaynak sağlanması gerekmektedir.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Filo kayıt sistemi ile ilgili olarak merkezi bir tekne kayıt sistemi kurulması için çalışmalar devam etmektedir. Ancak, iller arasında internet bağlantısı olmaması, bilgilerin e0nedenleriyle merkezi kayıt sistemi, AB sisteminden farklılıklar arz etmektedir.</li> </ul>



Strateji Belgesi keza AB Komisyonu tarafından bütün aday ülkeler için hazırlanan bir belgedir. Esas olarak Kopenhag Kriterleri'ne ilişkin aday ülkelerin kaydettikleri gelişmeleri irdelemektedir. Ayrıca, müzakerelerin ve katılım anlaşmalarının tamamlanması, genişlemelerden sonra kurumsal yapılanma, Euro ve Avrupa ekonomik alanı gibi konular irdelenmektedir.

Söz konusu belgede Türkiye'nin yaptığı politik reform çalışmalarına değinilmekte ancak, Türkiye'nin politik kriterleri tam karşılayamadığı ifade edilmektedir.

Tarım alanında;

- Türkiye'nin arazi ve büyük baş hayvanların kayıtlarına başladığına,
- Bitki pasaportu çalışmalarına henüz başlanmadığına,
- Veterinerlik ve bitki sağlığı uyum stratejilerinin geliştirilmekte olduğuna,
- Uygulama kapasitesinin geliştirilmesinin yetersiz olduğuna,
- Türkiye'nin veterinerlik ve bitki sağlığı konusundaki AB müktesebatının üstlenilmesi ve uygulamasına odaklanması gerektiğine ve
- Tarım konusundaki AB müktesebatına uyum çalışmalarında kısıtlı bir ilerleme kaydedildiğine yer verilmektedir.

Kırsal kalkınma alanında Genel Sekreterliğimizde yürütülen çalışmalara değinmeden önce AB'nin Ortak Tarım Politikası'nın değerlendirildiği "Ara Değerlendirme Raporu"na değinmek istiyorum:

### **III. AB'nin Ortak Tarım Politikasına İlişkin Ara Değerlendirme Raporu**

#### **OTP 2002 Ara Değerlendirmesi**

- 1999 Berlin Zirvesinde gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.
- 1992 yılında başlatılan reformların sürdürülmesi hedefini taşımaktadır.
- GÜNDEM 2000'in politika amaçları devam ettirilmektedir.
- Geliştirilen öneriler Berlin'de kabul edilen tarım harcamaları eşiği altında kalmalıdır.

#### **Reform Hedefleri**

- Topluluk piyasası ve dünya piyasalarındaki fırsatları değerlendiren rekabet gücü yüksek bir tarım sektörünün oluşturulması,
- Gıda güvenliği ve kalitesinin yükseltilmesi,
- Tarım sektöründen geçinen nüfusa adil ve istikrarlı gelirin temini,
- Tarımsal politikaların basitleştirilmesi,
- Tüketicilerin talep ettiği hizmetleri sunan üreticilerin ödüllendirildiği bir sistemin teşkili.

#### **Alınması Öngörülen Tedbirler**

- Üretim ve doğrudan destek arasındaki ilişkinin ortadan kaldırılması (decoupling),
- Desteklerin çevre, gıda güvenliği, hayvan refahı ve mesleki güvenlik standartları gibi koşullara bağlanması,

- Doğrudan desteklerin yeniden düzenlenerek kırsal kalkınmaya verilen desteklerin kayda değer bir oranda artırılması,
- Yeni bir çiftlik denetim sisteminin hayata geçirilmesi,
- Kaliteli üretim, gıda güvenliği ve hayvan refahını teşvik edecek, çiftlik muhasebe sisteminin maliyetini karşılayabilecek yeni kırsal kalkınma tedbirlerinin alınması

#### **Ara Değerlendirme Raporunda Öngörülen Tedbirler**

- Hububat müdahale fiyatlarında 101.03 Euro/ton seviyesinden 95.35 Euro/ton seviyesine %5 civarında bir indirim
- Çavdarda müdahalenin kaldırılması
- Durum buğdayında mevcut ilave ödemelerin indirilmesi
- Pirinç müdahale fiyatlarında 2004/5 dönemi için bir kerelik %50 oranında bir indirim yapılması
- Kurutulmuş yem bitkilerinde mevcut düzenlemelerin kaldırılarak, üreticilere 160 milyon €'luk bir gelir desteği paketi sunulması
- Sığır ve dana etinde üretim ve destekler arasındaki bağlantıyı koparacak bir decoupling sistemine geçilmesi
- Sert kabuklu meyvede düzenlemelerin basitleştirilmesi ve 100 €/ha. Seviyesinde tek bir ödemenin yapılması

#### **Destekler ile Üretim Arasındaki İlişkinin Koparılması (Decoupling)**

- Üretime verilen desteğin üreticiye kaydırılması, bu bağlamda gelir desteğinin çiftlik düzeyinde oluşturulması
- Ödemelerin çiftlik başına tek kalem altında toplanmak suretiyle ayrık bir gelir ödemesine geçilmesi
- Ödeme oranlarında geçmişteki ödemelerin esas alınması
- Çiftçilerin çevre, gıda güvenliği, hayvan ıslahı ve mesleki güvenlik standartları gibi koşullara uydukları takdirde desteklerin tümünden yararlanabilmesi, aksi takdirde ödemelerde kesinti yapılması
- Üye devletlerin ortak prensipler çerçevesinde transfer metodunu seçebilmesi.
- Piyasanın daha iyi biçimde yönlendirilmesi
- Piyasanın yarattığı fırsatlardan çiftçilerin daha fazla yararlanması
- Ödemelerin uluslararası açıdan teminat altına alınması

#### **IV. AB'nin Kırsal Kalkınma Mevzuatına Uyum İçin Yürütülen Çalışmalar**

##### **Kırsal Kalkınma ile İlgili Mevzuat**

8 Kasım 2000 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ve 24 Mart 2001 tarihinde yayımlanan Katılım Ortaklığı Belgesi'nde, Kırsal Kalkınma alanındaki mevzuat uyumunun tamamlanması orta vadeli bir öncelik olarak anılmış, kısa vadede ise çevresel, yapısal ve kırsal gelişme önlemlerinin alınması öngörülmüştür. Katılım Ortaklığı Belgesi çerçevesinde hazırlanan Ulusal Program'da orta vadede AB mevzuatının üstlenebilmesi için ana hatlarıyla belirlenmiş bir kırsal kalkınma politikasının çizilmesi gerektiği belirtilerek, kısa vadede kırsal kalkınma politikasının ilkelerinin belirlenmesi, sosyal ve bölgesel politikalarla entegre kırsal kalkınma projelerinin hazırlanması; orta vadede ise bu projelerin hayata geçirilmesi hedef olarak belirlenmiştir.

Kırsal kalkınma konularındaki mevzuat uyum çalışmaları, 8 adet çalışma grubundan biri olan “Tarım Bilgi Sistemleri, Kırsal Kalkınma ve Ormancılık” grubu altında oluşturulan Kırsal Kalkınma Alt alışma Grubu tarafından yürütülmektedir. Kırsal kalkınma konularına ilişkin olarak halen yürürlükte olan ve Türkiye’nin Topluluęa ye olduğunda üstlenmesi gereken 9 adet temel AB mevzuatı bulunmaktadır. Çalışma grubu öncelikle söz konusu mevzuatların Türkçe’ye tercümesini gerçekleştirmiş, daha sonra Ulusal Program’da dile getirildiği gibi Türkiye’nin kırsal kalkınma politikasının ana hatlarını çizmek üzere çalışmalarına başlamıştır. İlgili kuruluşların yetkililerinin faal olarak katıldığı çalışmalar sonucunda, lkemizin Topluluk kırsal kalkınma politikaları ile uyumlu kırsal kalkınma stratejisinin ana hatlarını çizen bir taslak rapor hazırlanmıştır.